

MELELE KO ÑAN RINANNINMIJ

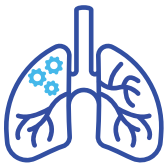
Melele ko non idraak uno in latent TB ak TB eo ejjab kabobo

Emoj an alikar ke ewor nainijmij in latent TB ak TB eo ejjab kabobo

Ñan jiban nanninmij in TB eo am ejab kabobo, bök ruo uno (rifapentine im isoniazid) juon alen ilo juon wiik iomwin 12 wiik. Aurok bwe kwon bök **aoleben** uno ko am. Elane kwonaj likjab in bök uno ko am iloan wiik eo, kirkok takto/jikin takto eo am ilo ien eo wot.

Non ajiri ro redrik jen ruo yio, ribororo ro, im ro rej idraak uno in HIV bwe rejjab aikuj idraak uno ak 12-dose uno in kenono kake.

Ta in latent TB ak TB eo ejjab kabobo?

"TB" ej juon at kadu ñan juon nanninmij etannin tuberculosis ak nanninmij in aj. TB ej ajeded ilo mejatoto jen juon armij ñan bar juon armij. Armij ro renaj bök kij in TB ko, bōtab rejab eñjak aer nanninmij renaj bök nanninmij eo nae etan **nanninmij in TB eo ejjab kabobo**. Wunin an armij eo jab eñjak an nanninmij ej kinke kij in TB ko rejab kabobo rej kiki iloan enbwinnier. Juon armij eo ewor an nanninmij in TB eo ejab kabobo ejellok an kakōlkōl in nanninmij im ebañ kajeded kij in TB ko ñan bar juon armij.

Etke aurok idraak uno ne ewor naninmij in latent TB ak TB eo ejjab kabobo?

- Juon armij eo ewor nanninmij in TB eo ejab kabobo emaron wor kij in TB ko iloan enbwinnin lōkin elōñ yio mokta jen an nanninmij.
- Ebök uno in TB ej wewein eo wot ñan mañe kij in TB ko ilo enbwinnim.
- Am ebök uno ñan nanninmij in TB eo ejab kabobo emaron bōbrae kwe jen am naj bōke nanninmij in TB eo ekabobo ilo jeklaj.

Uno ta ko rekkar bwe kwon bōki ilowaan 12 wiik?

Kwonaj bök ruo uno (rifapentine im isoniazid) juon alen ilo juon wiik iomwin jonoul ruo wiik. Takto eo am emaron lolorjak am etal ibben juon rijerbal in ejmour ñan am bök uno eo am ne ejab emaron ba kwon make bök uno eo.

Juon ian uno ko, isoniazid, emaron komman am eñjak ikūnalnal ak mij beim im neem. Takto eo am emaron kobaiki waj Vitamin B6 ñan uno ko am ñan bōbrae an walok mennin.

Mokta jen am jino uno kein, ba ñan takto eo am elane kwoj ebök bar jet uno, ekoba uno in bobrae am bororo ak uno in HIV. Isoniazid im rifapentine remaron jab jermal ibben jet bar uno, im kin mennin elukkun aurok bwe takto eo am en jela aoleb uno ko kwoj bōki.

Elane kwoj bar takto ibben juon, kwon lolorjak am kojellaik ke kwoj ebök uno ñan nanninmij in TB eo ejab kabobo.

Centers for Disease
Control and Prevention
National Center for HIV/AIDS,
Viral Hepatitis, STD, and
TB Prevention

www.cdc.gov/tb

MELELE KO ÑAN RINANNINMIJ

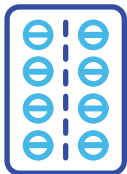
Melele ko non idraak uno in latent TB ak TB eo ejjab kabobo

Ilo ien am draak uno, aurok bwe kwon loor aolep melele im jekjek ko jen takto im nooj eo am.

Bök Uno ko Am! Ewor tokjen aoleb uno!

- Lajraak raan im awa ñan am bök uno eo am. Kõjberbal melele in jiban kein ñan jiban kwe kememej.
  - Kõjberbal juon kein kõlaajrak uno ak kõlanta ñan am kõkkaaleiki raan ko emoj am bõke uno ko am.
  - Kommane juon alarm ñan ien eo kwoj aikuj bök uno eo am.
  - Je juon beba kein am kõkkememej in bök uno ko am. likit ilo juon jikin eo kwomaron loe, einwot jikin eo iloan kilaaaj eo ilo bathroom eo am ak iion iceboxeo am.
  - Kajitok an juon uwaan baamle eo am ak mottam jiban kakememej kwe.
- Bök uno batin ko am alikin am mona. Mona mokta jen bök uno in TB ko am ñan nanninmij in TB eo ejab kabobo ej jiban bwe en emmonlok an enbwinnim bök uno batin ko.
- Kwonaj aikujin waroñlok aoleben uno batin ko ilo juon wot ien, iloan 5-10 minit.

Kejbarok Uno Ko Nimöm

- Likit uno ko ilo juon jikin eo ejab lab an bwil ak molo.
- Likit uno batin rifapentine iloan nien blister eo ñane kwobõjak in bõki.
- Kakwoni uno ko am jen ajiri.
- Likit uno ko am ilo juon jikin eo kwoban meloklok.

Kadriklok ak kaboajak am idraak dren in kadok

- Enoj loe ke elablok an wor uwata ñan jorren in aj ne kwoj kojerbal arkool im bök isoniazid.
- Kwoj aikuj kenono kin am draak arkool ibben takto eo am mokta jen am jino bök uno eo am.

Jekjek ko remaron walok non kwe ilo ien eo kwoj idraak uno

- Ekka bwe raut, kabilo, dren in mejem, ak menokadu ren jino kolor oran-bürörö.
- Isoniazid emaron komman am eñjaak ikūnalnal im mij beim im neem. Takto eo am emaron koba waj Vitamin B6 ñan uno ko am ñan bõbrae mennin.
- Etale beba eo ej laajrak kakõlkõl im nanninmij ko remaron walok elane enbwinnim ejab emmon an bök uno kein.
- Oktak an enbwinnin armij ebök uno. Elane ewor jabdrewot oktak kwoj eñjaake ak loe ilo enbwinnim jen uno ko am, kõbõjrak am bök uno ko am im kirlok takto ak nooj eo am ilo ien eo wot!

Non kora ro

- Uno in emaron jelõt ibben juon uno in bõbrae bororo (ekoba uno in bobrae bororo uno batin, ring ko, im waaaaaaa).
- Ilo ien ebök uno, kein bõbrae bororo ko jet einwot (condom ak diaphragm) aikuj kojerbal bwe kwon jab bororo.
- Elane kwonaj bororo, bõjrak am bõki uno ko am im kenono ibben takto ak nooj eo am.

Centers for Disease Control and Prevention
National Center for HIV/AIDS,
Viral Hepatitis, STD, and
TB Prevention

www.cdc.gov/tb